

Programme

Concerto for Piano and Orchestra in A Minor, Op. 54

In 1839, Schumann published his article about piano concertos, elucidating the challenges of the genre: “The separation of the piano from the orchestra is something we have seen coming for some time...We must await the genius who will show us in a newer and more brilliant way how orchestra and piano may be combined, how the soloist, dominant at the keyboard, may unfold the wealth of his instrument and his art, while the orchestra, no longer a mere spectator, may interweave its manifold facets into the scene.” In 1845, Schumann composed his piano concerto, becoming the awaited genius himself. In fact, the work originated in May of 1841 as a Concert Phantasie in A minor for piano and orchestra; Though, in 1845 Schumann added two movements to the Fantasy. The Concerto was distinguished by the intensive interaction between the piano and the orchestra, as opposed to the standard competition between them in virtuoso concertos of the day. In addition, instead of just a brilliant virtuosic display, the A minor Concerto demanded emotion, grace and clarity from the soloist. The Fantasy was first performed on 13 August 1841 at the Gewandhaus in Leipzig with Clara Schumann as the soloist. Clara premiered the complete version in Dresden on 4 December 1845 with the dedicatee Ferdinand Hiller conducting the orchestra. On 1 January 1846, the Concerto was performed again in Leipzig by Felix Mendelssohn as the conductor. Since then, Schumann’s only Piano Concerto has been an inseparable part of piano and orchestra repertoire worldwide.

Pyotr Tchaikovsky

Symphony No. 4 in F Minor, Op. 36

Pyotr Tchaikovsky’s Symphony No. 4 in F minor, Op. 36, stands as a testament to the composer’s artistic journey and personal struggles. Written between 1877 and 1878, this symphony captures the emotional turmoil and conflicts that Tchaikovsky experienced during that period of his life. At the time of its composition, Tchaikovsky was grappling with a failed marriage and his own insecurities as an artist. The symphony was composed while Tchaikovsky was engaged in a prolific correspondence with

Nadezhda von Meck, who provided him with financial support and unwavering emotional support. She became the dedicatee of the symphony which reflects Tchaikovsky's exploration of themes of fate and destiny, as well as his attempts to find solace and triumph over adversity through his music. According to a letter Tchaikovsky wrote to von Meck in 1878, the fanfare heard at the opening stands for Fate - "the fatal power which prevents one from attaining the goal of happiness ...". That's why it received the nickname just like Beethoven's Fifth - "Fate Symphony". It is no surprise, that Tchaikovsky himself considered his Fourth Symphony a reflection of Beethoven's Fifth Symphony. Premiered in 1878, the symphony initially received mixed reviews but has since become one of Tchaikovsky's most celebrated works. Its four movements take the listener on an intense and emotional journey, with moments of both despair and triumph.

Meanwhile in Georgia...

Pyotr Tchaikovsky had a notable connection to the country of Georgia. During his lifetime, he made several visits to Georgia, leaving a lasting impact on the local musical scene. His performances were always met with great enthusiasm and admiration from Georgian audiences. Tchaikovsky's visit served to popularize his music in the region and fostered a deep appreciation for his works among Georgian musicians and music lovers.

პროგრამის შესახებ
ტექსტის ავტორი ნინო ჟვანია

რობერტ შუმანი
კონცერტი ფორტეპიანოსა და ორკესტრისთვის ლა
მინორი, თხზ. 54
1839 წელს შუმანმა გამოაქვეყნა სტატია, რომელშიც
ისაუბრა საფორტეპიანო კონცერტის
ჟანრის გამოწვევებზე: „დიდი ხანია უკვე ადგილი აქვს
ფორტეპიანოს ორკესტრისაგან

განცალკევებას... ჩვენ უნდა დაველოდოთ გენიოსს,
რომელიც წარმოგვიდგენს ორკესტრისა და
ფორტეპიანოს კომბინაციის ახალ და უფრო ეფექტურ
სახეს; დაგვანახებს, როგორ შეუძლია
კლავიატურსთან მჭიდროდ დომინანტ სოლისტს თავისი
ინსტრუმენტისა და საშემსრულებლო
ხელოვნების არსის უფრო ნათლად წარმოჩენა;
გვიჩვენებს, როგორ ძალუძს ორკესტრს, არ
დასჯერდეს მხოლოდ დამკვირვებლის ფუნქციას და
მთელი თავისი მრავალფეროვნებით
შეუერთდეს საერთო წარმოდგენას“.

1845 წელს კი შუმანმა დაწერა თავისი საფორტეპიანო კონცერტი, აღმოჩნდა რა თავად მის მიერვე ნაწარმი გენიოსი. უნდა აღინიშნოს, რომ ნაწარმოები 1841 წლის მაისში შეიქმნა, ოღონდ ეს იყო ერთნაწილიანი საკონცერტო ფანტაზია ფორტეპიანოსა და ორკესტრისათვის. აი 1845 წელს კი შუმანმა ფანტაზიას ორი ნაწილი დაამატა და კონცერტად აქცია. კონცერტი თავის დროზე გამოიჩინა ფორტეპიანოსა და ორკესტრის ურთიერთკავშირის ინტენსიურობითა და ორგანულობით, რითაც ის დაუპირისპირდა იმ პერიოდის ვირტუოზულ კონცერტებში ტრადიციად ქცეულ სტანდარტს - ფორტეპიანოსა და ორკესტრის ერთმანეთთან შეჯიბრებას. გარდა ამისა, ვირტუოზულობის დემონსტრირების ნაცვლად, ლა-მინორულმა კონცერტმა სოლისტიგან მოითხოვა ღრმა ემოციები, დახვეწილობა და გადმოცემის სიცხადე. ფანტაზიის პირველი შესრულება შედგა 1841 წლის 13 აგვისტოს ლაიფციგის გევანდჰაუსში. ფორტეპიანოსთან შუმანის მეუღლე კლარა შუმანი იჯდა. სრული, სამნაწილიანი ვერსიის პრემიერა კი დრეზდენში ჩატარდა, 1845 წლის 4 დეკემბერს. კლარას თანმხლებ ორკესტრს მიძღვნის ადრესატი, ფერდინანდ ჰილერი დირიჟორობდა. 1846 წლის 1 იანვარს კონცერტი კვლავ შესრულდა, ამჯერად ფელიქს მენდელსონის ხელმძღვანელობით. მას შემდეგ შუმანის ერთადერთი საფორტეპიანო კონცერტი მთელს მსოფლიოში პიანისტებისა და ორკესტრების რეპერტუარის განუყოფელ ნაწილად იქცა.

პეტრე ჩაიკოვსკი

სიმფონია No. 4 ფა მინორი, თხზ. 36

პეტრე ჩაიკოვსკის მეოთხე სიმფონია კომპოზიტორის მხატვრული ძიებებისა და შინაგანი ბრძოლების გამოვლინებაა. 1877-1878 წლებში დაწერილი ნაწარმოები ასახავს იმ ემოციურ არეულობასა და კონფლიქტებს, რომლებიც ჩაიკოვსკიმ ცხოვრების იმ პერიოდში განიცადა. მისი შექმნის დროს კომპოზიტორი წარუმატებელი ქორწინების შედეგებს იმკიდა და საკუთარი თავში რწმენის აღდგენას ცდილობდა. ამ დროს ის აქტიურ მიმოწერაში იმყოფებოდა ნადეჟდა ფონ მეკთან, რომელიც მას ფინანსურ და ემოციურ მხარდაჭერას უწევდა. სწორედ ფონ მეკი გახდა ჩაიკოვსკის მეოთხე სიმფონიის მიძღვნის ადრესატი; სიმფონიისა, რომლის საშუალებით ჩაიკოვსკი იკვლევს ბედისწერის თემას და ცდილობს, მუსიკის საშუალებით უბედურებებზე გამარჯვების გზები იპოვოს. 1878 წელს ფონ მეკისადმი მიწერილ წერილში კომპოზიტორი

აღნიშნავდა, რომ სიმფონიის დასაწყისში მჟღერი ფანფარა გამოხატავს ბედისწერას -

„საბედისწერო ძალას, რომელიც ხელს უშლის ადამიანს ბედნიერების მიღწევაში...“. სწორედ ამიტომ მიიღო სიმფონიამ მეტსახელი Fatum, ისევე როგორც ბეთჰოვენის მეხუთე – ე.წ.

„ბედისწერის სიმფონიამ“. შემთხვევითი როდია, რომ ჩაიკოვსკის თავისი მეოთხე სიმფონია ბეთჰოვენის მეხუთე სიმფონიის იდეის ანარეკლად მიაჩნდა. პრემიერაზე, რომელიც 1878 წელს შედგა, სიმფონიამ არაერთგვაროვანი შეფასებები მიიღო, მაგრამ მას შემდეგ იგი ჩაიკოვსკის ერთ-ერთ ყველაზე ცნობილ ნაწარმოებად იქცა. ოთხნაწილიანი სიმფონია მსმენელს ინტენსიურ და ემოციურ მოგზაურობაში მიუძღვის, რომელიც სავსეა როგორც სასონარკვეთის, ისე ტრიუმფის წუთებით.

ამ დროს საქართველოში...

პეტრე ჩაიკოვსკის მჭიდრო კავშირი ჰქონდა საქართველოსთან. სიცოცხლის განმავლობაში იგი რამდენჯერმე ეწვია ჩვენს სამშობლოს, რამაც დიდი გავლენა მოხადინა ადგილობრივ

მუსიკალურ სფეროზე. მის კონცერტებს ქართველი მსმენელი ყოველთვის დიდი ენთუზიაზმითა და აღფრთოვანებით ხვდებოდა და ამ ვიზიტებმა მნიშვნელოვანწილად შეუწყო ხელი რეგიონში ჩაიკოვსკის მუსიკის პოპულარიზებას.

31-10
August September
2023

5TH ANNIVERSARY

AMPHITHEATRE

Aug. 31 | Thu

19:00

PROGRAMME NOTES
BY NINO JVANIA